

**Govor zamenice generalnog sekretara Saveta za regionalnu saradnju,
Jelice Minić
na Drugoj regionalnoj konferenciji predednika vrhovnih sudova i glavnih
tužilaca o saradnji u krivičnim stvarima**

Sarajevo, 6. oktobar 2011. godine

Uvaženi predsednici vrhovnih sudova,

Poštovani glavni tužioci,

Vaše Ekselencije,

Dame i gospodo,

Oblast pravosuđa i unutrašnjih poslova je zajednička preokupacija Sekretarijata Saveta za regionalnu saradnju i Evropske komisije koji nastoje da promovišu sve one inicijative i organizacije koje svojim radom unapređuju regionalnu saradnju i pomažu zemljama Zapadnog Balkana da svoje pravosudne sisteme i mehanizme za sprovođenje zakona usklade sa međunarodnim i evropskim standardima.

Treba istaći da su suzbijanje organizovanog kriminala, borba protiv korupcije i vladavina prava predstavljaju neke od glavnih strateških opredeljenja na regionalnom nivou. Kako bi se ostvarili vidljivi rezultati u ovom domenu, Savet za regionalnu saradnju, državne vlasti, regionalne i međunarodne organizacije zajednički rade na primeni dva regionalna strateška instrumenta za period 2011-2013. Prvi instrument je Strategija i program rada Saveta za regionalnu saradnju, koju su u junu 2010. godine u Istanbulu odobrili šefovi država i vlada zemalja članica Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP). Drugi instrument je Regionalni strateški dokument i prateći Akcioni plan, koje su u martu 2011. u Bečićima odobrili ministri pravde i unutrašnjih poslova zemalja članica SEECP-a.

Glavni ciljevi Saveta su jačanje saradnje sudova i tužilaštava na građanskim i krivičnim pitanjima, kojom se dalje konsoliduju postojeća regionalna saradnja u pravosuđu i mehanizmi sprovođenja zakona i unapređuje međusobna pravna pomoć. Savet za regionalnu saradnju u potpunosti podržava proces uspostavljanja koherentne platforme za regionalnu saradnju, koja okuplja visoke predstavnike pravosuđa: predsednike vrhovnih sudova i državne tužioce.

Želim da naglasim da podrška OSCE-a drugoj konferenciji u ovom formatu, koja se danas održava u Sarajevu, nije slučajna. OSCE aktivno učestvuje u radu radne grupe za regionalnu strategiju i blizak je partner Saveta za regionalnu saradnju. S druge strane, predstavnici sudstva i tužilaštava iz BiH i drugih zemalja članica SEECP-a dali su suštinski doprinos izradi kako krovne Strategije Saveta za period 2011-2013, tako i Regionalnog strateškog dokumenta u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova. Današnja konferencija, kao i prvi sastanak održan prošle godine u Crnoj Gori, predstavljaju važne korake ka realizaciji aktivnosti utvrđenih pomenutim regionalnim strategijama.

Koji su ciljevi i aktivnosti predviđeni na regionalnom nivou u pomenuta dva strateška instrumenta i na koja se konkretna područja odnose?

1. U oblasti prekograničnog kriminala, od posebnog je značaja prikupljanje validnih i prihvatljivih dokaza kojima mogu da imaju pristup i druge zemlje. Oblici pravosudne saradnje su specifični za različite kategorije krivičnih dela i zavise od pravnih akata koji se primenjuju: multilateralnih ili bilateralnih sporazuma, konvencija ili ugovora, instrumenata EU, konvencija Saveta Evrope i UN-a. Sveobuhvatna pravosudna saradnja predstavlja jedini način da se dobiju prihvatljivi dokazi.

2. Konkretna područja saradnje kojima je neophodno da sudovi i tužilaštva daju prioritarnu pažnju su:

- unapređenje međusobne pravne pomoći kroz puno sprovođenje potpisanih bilateralnih sporazuma, ratifikovanih međunarodnih konvencija kao i instrumenata EU;
- zaštita prava žrtava i svedoka;
- korišćenje informacionih tehnologija u sudskim postupcima (e-pravosuđe);
- jednoobrazna ili standardizovana pravosudna statistika, i
- poboljšana saradnja specijalizovanih sudova i tužilaštava.

Važan element u pogledu e-pravosuđa jeste uspostavljanje elektronske komunikacije u vezi sa razmenom informacija, upita i dokumenata, organizovana na sličan način kao u Evropskoj pravosudnoj mreži (European Judicial Network).

3. U okviru uzajamne pravne pomoći neophodno je preduzeti konkretne dogovorene aktivnosti kako bi se unapredila saradnja između sudskih organa i to tako što će se dalje razvijati različiti bilateralni instrumenti i drugi razrađeni pravni okviri kako bi se olakšalo ostvarivanje zajedničkih interesa u sprovođenju zakona i pravosudne saradnje u regionu JIE.
4. Najbolje rešenje na regionalnom nivou, koje doprinosi saradnji sudija i tužilaca, dalja dogradnja, poboljšavanje i zaokruživanje postojećih regionalnih mreža kao što su Savetodavna grupa tužilaca Jugoistočne Evrope – SEEPAG i Mreža tužilaca zemalja Zapadnog Balkana, kako bi se izbeglo dupliranje i nepotrebni troškovi.
5. Unaprjeđivanje saradnje sudova i tužilaštava u borbi protiv organizovanog kriminala i teških oblika kršenja zakona podrazumeva takođe i uspostavljanje osnovnih proceduralnih veza i veza koje obezbeđuju efikasniju saradnju sa novim regionalnim organizacijama koje počivaju na sporazumima kao što su Konvencija o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi ili Centar SECI (Centar Inicijative za saradnju zemalja JIE) / SELEC (Centar za sprovođenje zakona u JIE) za borbu protiv prekograničnog kriminala. Posebno važno je uključivanje tužilaštava i sudova u novoosnovanu mrežu Jedinica za koordinaciju međunarodne saradnje u oblasti sprovođenja zakona – ILECU's.
6. Periodični regionalni sastanci o odabranim temama predstavljaju delotvorno rješenje za regionalnu harmonizaciju. Redovni sastanci o različitim temama koji bi uključivali sve one koji učestvuju u međunarodnoj pravosudnoj saradnji mogli bi biti dodatna vrednost, jer su i lični kontakti veoma važni kada se radi o hitnim slučajevima. Koristan instrument je i razrada i ažuriranje spiska kontakt osoba iz pravosudnih organa svih zemalja članica Saveta za regionalnu saradnju.
7. Razmjena tužilaca za vezu bi se takođe mogla razmotriti u cilju unapređenja pravosudne saradnje na regionalnom nivou.
8. Poseban značaj treba dati i međusobnom priznavanju i sprovođenju odluka građanskih sudova, problemu predugog trajanja sudskih procesa i predugih lista sudskih pretresa.

Dame i gospodo,

Savjeta za regionalnu saradnju visoko ceni angažman svih onih koji su osmislili i organizovali ovu konferenciju. Njen rezultat će svakako biti veoma koristan i kompatibilan s radom Saveta, koji ima ključnu stratešku ulogu u oblasti regionalne saradnje, njenog vođenja i praćenja i koji predstavlja operativno telo Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi (SEECP). Savet za regionalnu saradnju u svom mandatu ne samo da ima mogućnost već i statutarnu obavezu da podrži i pomogne inicijative kao što je vaša. S obzirom da je ova konferencija regionalna inicijativa na visokom nivou, koja okuplja sudije vrhovnih sudova i državne tužioce, učešće Saveta u tom procesu i to u njegovoj ranoj fazi, zbog njegove političke i operativne uloge, može biti višestruko korisno. Bliska koordinacija rada sa sektorom zaduženim za pravosuđe i unutrašnje poslove u Savetu za regionalnu saradnju je od ključnog značaja kako bi se obezbedio jedan sveobuhvatni pristup sagledavanju dugoročne perspektive i kako bi se omogućilo široko sprovođenje predviđenih složenih aktivnosti.

Koordinaciju je takodje neophodno ostvariti i sa drugim delotvornim regionalnim organizacijama poput SEEPAG-a, Mreže tužilaca zemalja Zapadnog Balkana, ILECUs-a, SELEC-a, i da ne zaboravimo, Mrežom pravnih fakulteta iz zemalja JIE. Hvala na pažnji.